

Fremsat den 31. oktober 2013 af undervisningsministeren (Christine Antorini)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Indførelse af obligatorisk lektiehjælp og faglig fordybelse)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 27. maj 2013, som ændret ved § 4 i lov nr. 622 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

1. § 15 affattes således:

»§ 15. Undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne får motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen.

Stk. 2. Der skal etableres lektiehjælp og faglig fordybelse inden for undervisningstiden.«

§ 2

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
3. Ligestillingsmæssige konsekvenser
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

For at imødegå folkeskolens udfordringer fremlagde regeringen (Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) i december 2012 sit folkeskoleudspil *Gør en god skole bedre – et fagligt løft af folkeskolen*. Med udspillet præsenterede regeringen sin vision om, at folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.

Med udgangspunkt i udspillet har regeringen forhandlet med forligskredsen på folkeskoleområdet, som ud over regeringspartierne består af Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti.

Forligskredsen er den 13. juni 2013 nået til enighed om en aftale om reform af folkeskolen.

De politiske mål for reformen er,

- 1) En længere og mere varieret skoledag med mere og bedre undervisning og læring
- 2) Et kompetenceløft af lærere, pædagoger og skoleledere
- 3) Få klare mål og regelforenklinger

Der kunne imidlertid ikke opnås enighed i forligskredsen for så vidt angår organiseringen af lektiehjælp og faglig fordybelse i undervisningstiden. Uenigheden vedrører spørgsmålet om, hvorvidt det skal være frivilligt for eleverne, om de vil deltage i lektiehjælp og faglig fordybelse, eller om skolerne skal have frihed til at tilrettelægge skoledagen, så den både rummer undervisning i folkeskolens fag og obligatoriske emner og understøttende undervisning, herunder lektiehjælp og faglig fordybelse. Regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti ønsker den sidstnævnte løsning, mens Det Konservative Folkeparti ønsker den førstnævnte.

Regeringen fremsætter på den baggrund to lovforslag. Det ene lovforslag udmønter aftalen i den udstrækning hele forligskredsen er enige, jf. det samtidigt hermed fremsatte lovforslag nr. L 51 om ændring af folkeskoleloven og forskellige andre love (Indførelse af en længere og mere varieret skoledag). Med det andet – nærværende – lovforslag, ophæves kravene til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse, herunder at det er frivilligt for eleverne at deltage heri.

2. Lovforslagets indhold

Med lovforslag nr. L 51 fastlægges en årsnorm for hvert klassetrin, som svarer til en gennemsnitlig skoleuge på 30 timer for indskoling, 33 timer for mellemtrinnet og 35 timer for udskoling. Undervisningstiden rummer tid til fagopdelte timer og understøttende undervisning. I tiden til den understøttende undervisning er der afsat to, tre og to ugentlige timer til lektiehjælp og faglig fordybelse i henholdsvis indskoling, mellemtrinnet og udskoling. Det er obligatorisk for skolerne at tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse inden for den nævnte tid, men det er frivilligt for eleverne at deltage heri. Tiden til lektiehjælp og faglig fordybelse skal ifølge lovforslag nr. L 51 placeres om eftermiddagen i ydertimerne, således at det obligatoriske timetal for eleverne reduceres med henholdsvis to, tre og to timer om ugen, hvis tilbuddet fravælges. Tilbuddet kan til- og fravælges på daglig basis uden forudgående advisering. Dermed bliver den obligatoriske del af elevernes undervisningstid henholdsvis 28, 30 og 33 timer om ugen i gennemsnit.

Med nærværende lovforslag ophæves kravene til organisering af lektiehjælp og faglig fordybelse, herunder at det skal være frivilligt for eleverne at deltage heri. Dermed indføres en årsnorm for hvert klassetrin, der gennemsnitligt svarer til en skoleuge på 30 timer for indskoling, 33 timer for mellemtrinnet og 35 timer for udskoling, hvor hele undervisningstiden er obligatorisk for eleverne herunder også den lektiehjælp og faglige fordybelse, som skolerne skal etablere. Dermed gives skolerne større frihed til at tilrettelægge skoledagen i overensstemmelse med lokale ønsker og behov. Denne ændring i forhold til lovforslag nr. L 51 finder sted ved forslag om en i forhold til lovforslag nr. L 51 nyaffattelse af § 15 i folkeskoleloven, i hvilket spørgsmålet om lektiehjælp er foreslået reguleret i § 1, nr. 34.

Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det er hensigten med bemyndigelsen – i overensstemmelse med den politiske aftale af 13. juni 2013 om folkeskolereformens ikrafttræden mellem regeringspartierne, Venstre og Dansk Folkeparti samt Det Konservative Folkeparti – at loven kan sættes i kraft efter et folketingsvalg.

3. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Lovforslaget er umiddelbart kønsneutralt, idet der herved indføres en længere skoledag for såvel piger som drenge.

I de fleste undersøgelser af elevernes faglige kompetencer konkluderes det, at piger klarer sig bedre end drenge. Et af de seneste eksempler herpå i internationalt sammenhæng er PIRLS-undersøgelsen fra 2011.

Dette lovforslag sikrer, at skolerne får større frihed til at tilrettelægge skoledagen, så den både indeholder undervisning i folkeskolens fag og obligatoriske emner og understøttende undervisning, herunder lektiehjælp og faglig fordybelse. Med lovforslaget gives der således bedre mulighed for, at der kan arbejdes med undervisnings- og arbejdsformer i skolen, som har en anden karakter end den traditionelle ofte meget bogligt baserede undervisning. Om disse andre undervisnings- og arbejdsformer er der forskningsmæssige indikationer for at antage, at de vil forbedre især drengenes motivation og arbejdsindsats i skolen og dermed også deres faglige resultater.

På den baggrund har forslaget efter Undervisningsministeriets opfattelse positive ligestillingsmæssige konsekvenser for drengene. Forslaget er kønsneutralt i forhold til pigerne i folkeskolen.

Der henvises endvidere til bemærkningerne om ligestillingsmæssige konsekvenser i lovforslag nr. L 51.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer en administrativ lettelse for kommunerne, som med lovforslaget får større frihed i tilrettelæggelsen af lektiehjælp og faglig fordybelse. Lovforslagets økonomiske konsekvenser er afklaret samlet i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2014. Der henvises til bemærkninger om økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner i lovforslag nr. L 51.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ja, jf. nærmere i afsnit 4 oven for.	Nej.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ja, jf. nærmere i afsnit 4 oven for.	Nej.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har været i høring hos:

Børne- og Kulturchefforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børnerådet, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Danske Handicaporganisationer, Dansk Musikskolesammenslutning, Danske Musik- og Kulturskoleledere, Dansk Musikpædagogisk Forening, Danske Regioner, Danske Professionshøjskoler, Dansk Psykolog Forening, Danske Skoleelever, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, DGI, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Efterskoleforeningen, Fag og Arbejde (FOA), Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Frie Ungdoms- og Efterskoler, Foreningsfællesskabet LigeVærd, Frie Kostskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening, Husholdnings- og Håndarbejdsskolerne, Institut for Menneskerettigheder, Klagenævnet for Specialundervisning, KL, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud (LOS), Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen Frie Børnehaver og Fritidshjem, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssamråd for PPR-chefer, Lilleskolerne – en sammenslutning af frie grundskoler, Private Gymnasier og Studenterkurser, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Skolelederforeningen, Skole og Forældre, Socialpædagogernes Landsforbund, Team Danmark, Uddannelsesforbundet, Ungdommens Uddannelsesvejledning, Ungdomsringen og Ungdomsskoleforeningen.

10. Sammenfattende skema

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

De i dette lovforslag foreslåede bestemmelser i § 15, stk. 1 og 2, svarer til de ved lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 34, foreslåede bestemmelser i § 15, stk. 1 og 2. De foreslåede bestemmelser regulerer krav om motion og bevægelse samt lektiehjælp og faglig fordybelse inden for undervisningstiden.

Lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 34, indeholder endvidere forslag om nye bestemmelser i § 15, stk. 3 og 4. Efter disse bestemmelser er det frivilligt for eleverne at deltage i lektiehjælp og faglig fordybelse. Af denne grund skal lektiehjælp og faglig fordybelse placeres om eftermiddagen i ydertimerne, således at det obligatoriske timetal for eleverne reduceres med henholdsvis to, tre og to timer om ugen, hvis tilbuddet herom fravælges. Dermed bliver den obligatoriske del af elevernes undervisningstid henholdsvis 28, 30 og 33 timer om ugen i gennemsnit. Tilbuddet kan til- og fravælges på daglig basis uden forudgående advisering. Fravælges tilbuddet, skal kommunalbestyrelsen tilbyde plads i skolens skolefritidsordning eller i et andet relevant fritidstilbud i de timer, hvor lektiehjælp og faglig fordybelse finder sted.

Med dette lovforslag foreslås det, at den heri foreslåede affattelse af bestemmelserne i § 15 på tidspunktet for dette lovforslags ikrafttræden erstatter den ved lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 34, foreslåede § 15, som foreslås at træde i kraft den 1. august 2014.

Dermed ophæves de ved lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 34, foreslåede bestemmelser i § 15, stk. 3 og 4, hvorefter det er frivilligt for eleverne at deltage i tilbud om lektiehjælp og faglig fordybelse, som gives inden for undervisningstiden, og som regulerer omfanget og placeringen af lektiehjælpen samt forhold omkring pasning i skolens skolefritidsordning eller i et andet relevant fritidstilbud, hvis lektiehjælpen fravælges.

Ophævelsen indebærer, at der indføres en årsnorm for skoletiden på hvert klassetrin, som svarer til en gennemsnitlig skoleuge på henholdsvis 30 timer for indskoling, 33 timer for mellemtrinnet og 35 timer for udskoling, hvor hele undervisningstiden er obligatorisk for eleverne. Efter dette lovforslag skal skolerne, bortset fra de foreslåede undervisningstimer og 45 minutters motion og bevægelse hver dag, have frihed til at tilrettelægge skoledagen, så den både indeholder undervisning i folkeskolens fag og emner og understøttende undervisning, herunder lektiehjælp og faglig fordybelse.

Efter den ved § 1, nr. 1, foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 1, skal undervisningstiden tilrettelægges, så eleverne deltager i motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen. Den foreslåede bestemmelse skal fremme elevernes sundhed, trivsel og koncentration.

Der er tale om et gennemsnit, som skal beregnes over hele skoleåret, og som er eksklusiv pauser. Udgangspunktet er

dog, at eleverne skal deltage i motion og bevægelse hver dag, men at der er plads til kortere afbrydelser i forbindelse med emneuger, praktikophold, lejrskoler og lignende. Tilsvarende vil idrætsdage og temauger, der i vidt omfang indtager bevægelse, kunne indgå i gennemsnittet med det antal minutter, som eleverne bevæger sig i.

Skolerne skal sikre, at eleverne får motion og bevægelse hver dag inden for undervisningstiden, jf. den ved lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 33, foreslåede bestemmelse i § 14 b, stk. 1. Denne forpligtelse kan opfyldes både i forbindelse med undervisningen i folkeskolens fag og emner, herunder idræt, og i forbindelse den understøttende undervisning. Motion og bevægelse kan således gennemføres på forskellige måder, nemlig som undervisning i faget idræt, som regulære motionsaktiviteter som fx løb, gymnastik, fitness, dans og boldspil, som aktiviteter i samarbejde med idrætsforeninger, og som idræt, leg og bevægelse integreret i anden undervisning.

Den konkrete tilrettelæggelse kan variere på forskellige klassetrin, men kan fx i løbet af en uge bestå af 2 lektioner i faget idræt, motion og bevægelse som en del af den øvrige undervisning i fagene svarende til 2 lektioner samt motion og bevægelse i den understøttende undervisning svarende til 1 lektion.

I tiden til understøttende undervisning vil opgaver vedrørende motion og bevægelse både kunne varetages af lærere, pædagoger og andre medarbejdere med relevante kompetencer, og i et samarbejde med det lokale foreningsliv.

Skolen kan ligeledes varetage kravet om daglig motion og bevægelse gennem skolens samarbejde med det lokale foreningsliv, herunder idrætslivet. Et samarbejde med idrætslivet kan supplere og styrke idrætsundervisningen og inspirere til, at eleverne fortsætter den aktive dag i foreningsregi efter skoledagens ophør.

Det er skolens leder, der skal sikre og tilrettelægge motion og bevægelse inden for de mål og rammer samt principper, som henholdsvis kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastsat.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, skal der etableres lektiehjælp og faglig fordybelse inden for undervisningstiden. Ordet tilbud udgår i forhold til den ved lovforslag nr. L 51 foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, for at understrege, at det ikke efter ikrafttræden af nærværende lovforslag vil være frivilligt for eleverne at deltage heri.

Bestemmelsen medfører, at skolen har pligt til at give faglig støtte med henblik på at sikre, at eleven får et tilfredsstillende udbytte af undervisningen. I det omfang der som led i undervisningen gives eleverne hjemmearbejde eller lektier – dvs. opgaver der skal gennemføres eller færdiggøres efter skoledagen – medfører dette en pligt til at give eleverne mulighed for at få hjælp hertil, fx ved en mulighed for at udføre hjemmearbejdet på skolen med støtte fra en kvalificeret voksen. Alternativt kan øvelser eller opgaver, der ellers ville være blevet givet som hjemmearbejde eller lektier, udføres som fællesaktiviteter.

Skolerne skal også inden for lektiehjælp og faglig fordybelse tilbyde varierede og differentierede læringsformer, der

udfordrer både fagligt stærke og fagligt svage elever, fx ved inkorporering af fysiske aktiviteter.

Det er skolens leder, der skal sikre og tilrettelægge lektiehjælp og faglig fordybelse inden for de mål og rammer samt principper, som henholdsvis kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastsat.

Til § 2

Efter lovforslagets § 2, *stk. 1*, fastsætter undervisningsministeren tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Det er hensigten med bemyndigelsen til ministeren, at den anvendes under forudsætning af, at lovforslag nr. L 51, § 1, nr. 34, vedtages. Det er endvidere hensigten med bemyndigelsen, at loven – i overensstemmelse med den politiske aftale af 13. juni 2013 om folkeskolereformens ikrafttræden mellem regeringspartierne, Venstre og Dansk Folkeparti samt Det Konservative Folkeparti – kan sættes i kraft efter et folketingsvalg, dog tidligst den 1. august 2014.

Lovforslag sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 521 af 27. maj 2013, som ændret ved § 4 i lov nr. 622 af 12. juni 2013, foretages følgende ændringer:

§ 15. Skoleåret begynder den 1. august. Børne- og undervisningsministeren fastsætter sommerferiens begyndelsestidspunkt og kan udsende en vejledning om feriers og fridages placering.

1.§ 15 affattes således:

»**§ 15.** Undervisningstiden skal tilrettelægges, så eleverne får motion og bevægelse i gennemsnitligt 45 minutter om dagen.

Stk. 2. Der skal etableres lektiehjælp og faglig fordybelse inden for undervisningstiden.«